

Divokým Kurdistánem

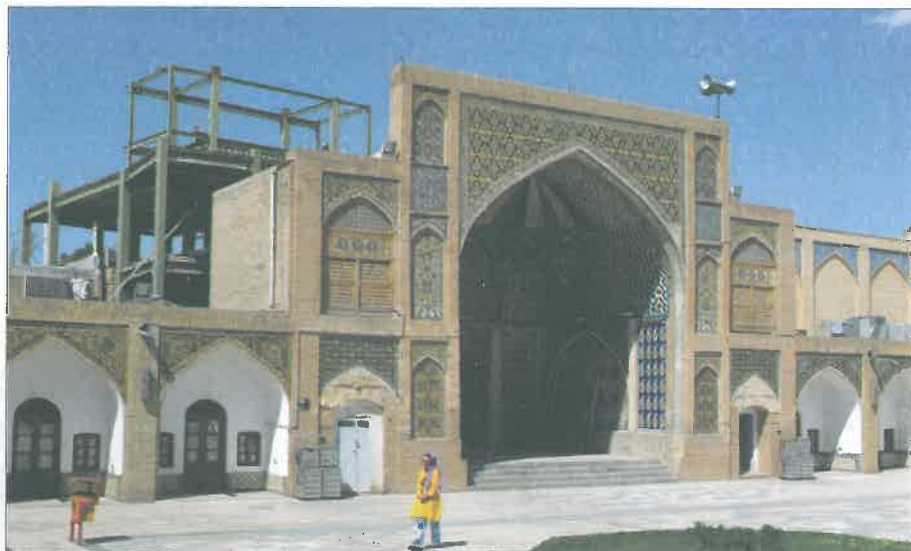
Minulý rok nás Persie natolik očarovala, že jsme i letos vyrazili prozkoumávat tuto krásnou zemi. Tentokrát jsme se zaměřili na severozápadní část Íránu, zejména pak iránský Kurdistán.

Cestou z Teheránu na území iránského Kurdistánu děláme zastávku v jednom z nejstarších měst na světě - Hamadan neboli Ectabana (první zmínky 4000 let př. n. l.). Zde se nachází jedna z nejzajímavějších židovských památek na území Íránu - hojně navštěvovaná hrobka biblické Ester a Mordecai. V Hamadanu žije také nejpočetnější židovská menšina v Íránu. Pozorný čtenář může tento fakt porovnat s demagogickými informacemi rádooby objektivních západních médií, týkajících se iránsko-židovské problematiky. V Íránu žijí kromě dominantních muslimů i vyznavači jiných náboženství - judaismu, křesťanství, zoroastrismu atd. Ti mají dokonce své zástupce v parlamentu.

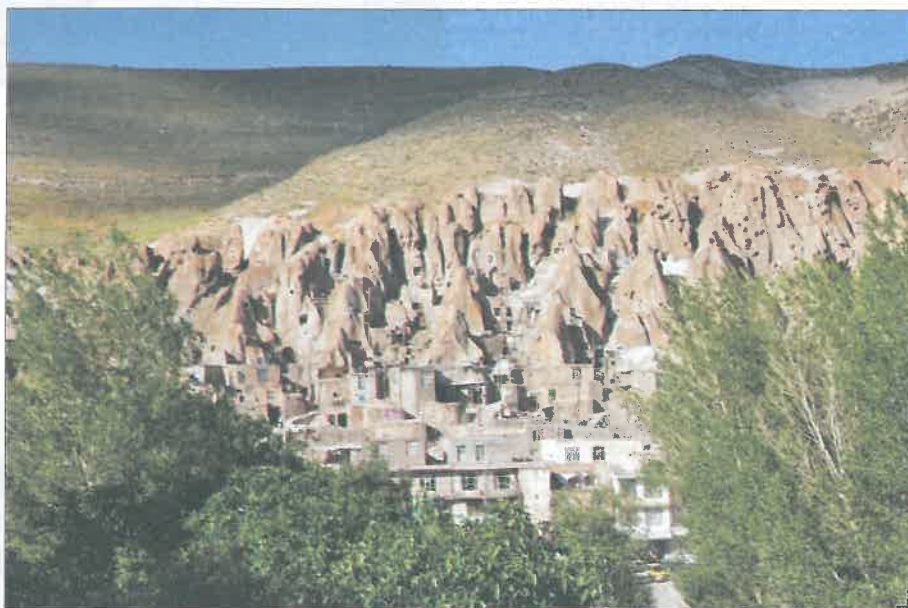
Z Hamadanu odjíždíme autobusem do hlavního města iránského Kurdistánu Sanandaje, které leží uprostřed pohoří Zagros. Kurdové jsou ještě přátelštější než Íránci a chvílemi je to až na škodu. Jít po ulici a užívat si samotu uprostřed kurdské metropole prostě není pro cizince možné. Neustále se s námi chce někdo dát do řeči. Hotel je hodně levný a je to znát i na kvalitě - sice máme záchod na pokojí, ale okno je jen do chodby, trochu to připomíná ruzyňské vězení, jenže tam mají okno ven. Ještě že máme svoje spacáky, pod touto dekou bych opravdu spát nechtěl.

Další naší zastávkou je Marivan, město pár kilometrů od hranic s Írákem. V autě ze Sanandaje do Marivanu se s námi dává do řeči milá paní Parvin, která nás zve do svého marivanského domu. Rádi přijímáme tuto nabídku. Paní nám dělá průvodkyni po Marivanu, příjemném kurdském městě. Kurdové nosí jiné oblečení než Íránci - muži srandovní široké kalhoty a ženy pestrobarevné šaty. Paní Parvin nás zve na kebab do místní restaurace. Bohužel ještě netušíme, co se bude dít doma. Tam nastávají hotové gurmánské orgie a nám praská břicho ve švech. Do půlnoci do nás naše hostitelka láduje hlava nehlava kurdské pochutiny. Spát moc nejde kvůli narvanosti břicha, navíc ve 4.40 hodin začíná halekat svolavač k modlitbě - muezín. Další den navštívujeme kurdskou vesnici Howraman vysoko v horách. Večer se stavujeme v nemocnici pro paní Parvin (pracuje zde jako sestřička), a to je zážitek. I přes pozdní noční hodinu tu je hodně živo. Pro doktory jsme stejná atrakce jako pro nás celá nemocnice. Večer opět nezřízené hody.

Další naší zastávkou je Zandjan, který je známý nožířskými manufakturami. Kupujeme krásné ručně vyrobené nože, které

Zanjan - Jamen mosque.

Kandovan - domky vydlabané ve slepencových skalách.

jsou pro nás za babku. Místní kuchyni testujeme ve stylové restauraci Karavansa Sangri, kde si dáváme místní specialitu kashki bademjun, připravenou převážně z lílku. Pomalu se lepší naše jazyková vybavenost perštinou, i když sem tam se nějaké to nedorozumnění stále vyskytne - například když číšníkovi říkám "iranian beer", on to odkývá, že je vše jasné a přinese mi kolu, pak řeknu "sab zamini" (brambory) a on přinese rýži, jindy zase Zuzka chce "potatoes" a přinesou jí rajčata. Ale to jsou detaily.

Další zastávkou je Tabriz. Toto třetí největší iránské město na severozápadě země je minimálně co do oblékání žen liberálnější než řada míst, které jsme navštívili dosud (minimum žen má na sobě černý čáador). Místní ikonou je brána Arch-e Tabriz ze 14. st. n. l., ze které byli shazováni zločinci (tipují 60 m výška,

takže dost bez šancí na přežití). Další cíl je Blue mosque (Modrá mešita). Jedná se o největší magnet Tabrizu - prostorná mešita z roku 1465 přežila velké zemětřesení, které zničilo většinu města v roce 1727, ale bohužel byla z velké části zbořena menším zemětřesením v roce 1773. V roce 1951 začala rozsáhlá rekonstrukce do původní podoby. Další zajímavostí je Municipal hall, postavená v německém stylu, což zde působí jako pěst na oko. Zvláštní tabrizskou kapitolou je extrémně velký zastřešený bazar.

Z Tabrizu jedeme do Kandovanu - vesničky asi jeden a půl hodiny od Tabrizu, odkud pochází světoznámé kandované ovoce. Kromě toho je zajímavá z toho důvodu, že příbytky mají domorodci vytesané do slepencových skalních věží, které připomínají obrovské porce točené

Dokončení ze str. 12

Divokým Kurdistánem

Dokončení ze str. 12

zmrzliny. V místní "putice" si konečně dopřáváme pravou íránskou vodní dýmku. Společnost nám dělá jeden týpek z Bandar Abbas - rozený komik, kterého učíme s rozpornými výsledky český jazyk, a dva borci z Pakistánu. Oni neumí anglicky, my neumíme farsi, ale zábava je veliká na obou stranách.

Z Kandovanu míříme k íránsko-azerbajdžánským hranicím, konkrétně do dříve křesťanského města Jolfy. Král Abbas v roce 1604 odsud přestěhoval místní křesťanskou komunitu do Esfahanu, kde tito lidé vybudovali dodnes existující čtvrť Jolfa, kterou jsme navštívili minulý rok. Kousek od Jolfy nad hraniční řekou Aras stojí krásný křesťanský kostel St. Stephanos z roku 62 n.l., zapsaný do seznamu UNESCO.

První den letošního ramadánu slavíme v Qomu. Hned na autobusáku zjišťujeme, jak je to zde s tím zákazem jídla během tohoto muslimského svátku. Jelikož cestující jíst mohou, tak se všichni cpou v místním bufetu a vydávají se za poutníky. Pro íránské šíitské muslimy je Qom druhé nejposvátnější město díky tomu, že v 9. st. n. l. zde zemřela Fatemeh - sestra 8. imáma Rezy (ten je pohřben v Mashhadu - íránské nejposvátnější město). Její qomská hrobka Hazrat-e Masumeh je sice o něco menší než mashhadská hrobka Haram-e Razavi, ale co do krásy se jí rozhodně vyrovná. Jedná se o obrovský komplex několika mešit a dvorců, kam den co den přichází tisíce šíitů vzdát holt Fatemeh - přímému potomku proroka Mohameda. Samotné město mi rovněž připomíná návštěvu Mashhadu z minulého roku. Místo je rozhodně konzervativnější než zbytek Íránu, ale nikterak špatný pocit to ve mně nevzbuzuje. Zvýšená koncentrace kleriků (duchovních) s dlouhými vousy, turbanem a košilí po kotníky, ženy takřka výhradně v černých čadorech.

Poslední zastávkou před odletem je pouštní město Kashan. Zde obdivujeme stará rodinná sídla Khan-e Tabatabai, Khan-e Borujerdi a Khan-e Abbasian, která jsou svědky tradiční islámské architektury. Tímto krásným městem se loučíme s Íránem. Opět na nás tato země i lidé zapůsobili úžasně.

Khoda hafez - Nashledanou.

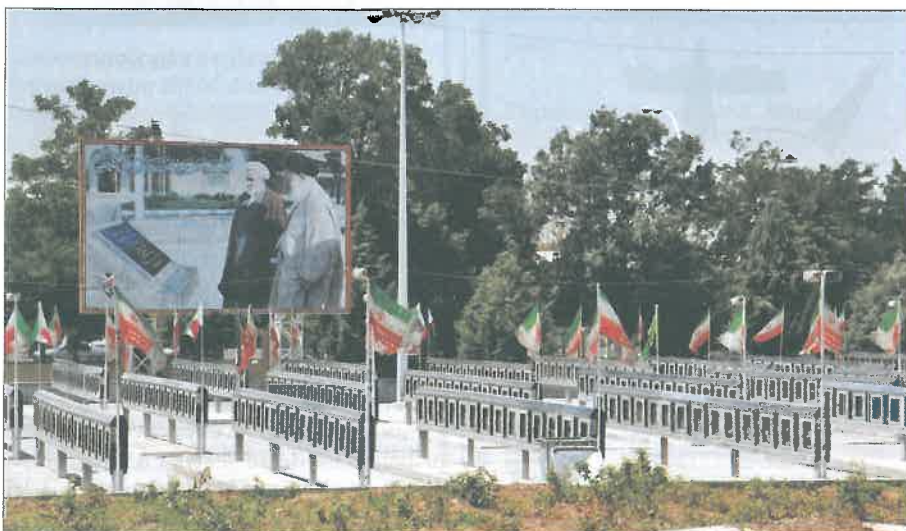
Celý deník, fotografie a film o našem výletu je k dispozici na www.zdenda.net.

Příjemné vánoce a dobrý vstup do nového roku všem - zvláště pak Huťákům - přeje

Zdenda Bouda z Hutě.

Howraman - Kurdácká vesnička v horách pár kilometrů od hranic s Íránem.

Qazvin - hroby obětí íránsko - írácké války.

Tehran - Azadi tower.